

กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่

ที่มา

กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นเป็นนวัตกรรมทางสังคมในระบบสุขภาพที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนภาครัฐโดยมี อปท. เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดประชาชน เป็นกลไกในการทำงานประสานกับภาคีเครือข่ายทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐ ช่วยขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพของชุมชน ให้ประชาชนดูแลด้านสุขภาพ มีความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้บริบทของพื้นที่ในการขับเคลื่อนการทำงาน โดยเป้าหมายสุขภาพะของคนในท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณต่อหัวประชากรหัวละ ๔๕ บาทต่อคนและอปท. สมทบตามขนาด ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ มีขนาดกลางสมทบอีก ๔๐% หรือ ๑๐๐% ขึ้นอยู่กับนโยบายผู้บริหารท้องถิ่น

จากหลักการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ ในฐานะการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะจึงได้ก่อตัวกองทุนเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่สมทบ ๓๐ % ในปี ๒๕๕๗

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนได้ จึงทำการถอดบทเรียนการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานกองทุนต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาบทเรียนบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่
๒. เพื่อถอดบทเรียนความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนฯ
๓. เพื่อถอดบทเรียนสร้างเสริมนวัตกรรมไปสู่การเรียนรู้และขยายผลต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน หลักการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพของสปสช. โดยเน้นหลักขบวนการบริหารงานกองทุน ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการรักษาพยาบาลปฐมภูมิเชิงรุกที่จำเป็นต่อสุขภาพและดำรงชีวิตกลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรังที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้ได้เข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่ให้มีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเข้ามารับบริการและมีบทบาทในการนำเงินกองทุนไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ
๓. เพื่อให้เกิดเรื่องราวดี ๆ ด้านสุขภาพ(นวัตกรรม)ใหม่เกิดขึ้นในชุมชน

วิธีการดำเนินการ

๑. การถอดบทเรียน

การถอดบทเรียนกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ มีคณะกรรมการกองทุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีบทบาทขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนหลักประกันสุขภาพ ผู้นำท้องที่ท้องถิ่น อนุกรรมการกองทุน เด็กเยาวชน ร่วมถอดบทเรียน จำนวน ๕๐ คน

๒. กลุ่มเป้าหมาย

- ๒.๑ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่
- ๒.๒ คณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่
- ๒.๓ หน่วยงานภาครัฐ ,อบต.,รพ.สต. ในเขตพื้นที่
- ๒.๔ ภาคประชาชน ผู้นำท้องที่,กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,อสม.
- ๒.๕ เด็กเยาวชนในพื้นที่ที่ทำงานด้านสุขภาพะชุมชน

๓. สาระในการถอดบทเรียน

การบริหารจัดการกองทุนฯ อะไรที่เป็นสิ่งที่ดี อะไรที่ต้องปรับปรุง ต่อการบริหารงานกองทุนที่ผ่านมาและการเกิดนวัตกรรมในการบริหารกองทุน เรื่องราวดี ๆ ที่เกิดขึ้น

๔. ระยะเวลาในการถอดบทเรียน

๑ วัน

๕. ขั้นตอนในการรวบรวมศึกษาข้อมูลในการถอดบทเรียน

๕.๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกองทุนฯ เอกสารประกอบการดำเนินงานกองทุน การประเมินกองทุน ตามเกณฑ์ สปสช.

๕.๒ การจัดการประชุมที่ผ่านมา

๕.๓ การใช้จ่ายงบประมาณกองทุนในการสนับสนุนการดำเนินงานส่วนใหญ่ตกไปอยู่ที่กลุ่มเป้าหมาย หรือหน่วยงานภาครัฐหรือภาคประชาชน

ผลการถอดบทเรียนกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่

๑. โครงสร้างของกองทุน

การแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุน

๑. คณะกรรมการกองทุนมีวาระ ๔ ปี โดยมีนายองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่เป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ คน เป็นรองประธานคณะกรรมการ ผู้แทนสมาชิกอบต. ๒ คน ผู้อำนวยการสาธารณสุขในพื้นที่ ๒ คน ผู้แทน อสม. ผู้แทนชุมชน ปลัดอบต.เป็นเลขานุการกองทุน ยังมีรองปลัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการ และมีที่ปรึกษากองทุน เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุ่งสงและสาธารณสุขอำเภอ

๒. คณะอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพ ประกอบด้วย รองนายกอบต.นาไม้ไผ่ เป็นประธาน เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน จัดทำแผน มีตัวแทนอสม. ตัวแทนฝ่ายการเงิน ตัวแทน รพ.สต. นักพัฒนาชุมชน ผู้นำท้องที่ ภาคประชาชน เข้ามามีบทบาทเป็นอนุกรรมการ ๔ ชุด บริหารตรวจสอบพัฒนาโครงการก่อนผ่านที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการกลั่นกรองแผน ติดตามโครงการทุกด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ช่วยลดขั้นตอนการเสนอโครงการ

๓. การพัฒนางบประมาณโครงการ

๓.๑ สอดคล้องกับหลักการของสปสช. ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพและการรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิเชิงรุก

๓.๒ จัดสรรงบประมาณ ๕ หมวด พร้อมกำหนดสัดส่วน งบประมาณแต่ละหมวดตามหลักการของสปสช.

๓.๓ การเบิกจ่ายพัฒนาตามระเบียบกองทุนและ อปท.

๔. สิ่งที่เกิดจากการทำงานของกองทุน ปัญหา ,อุปสรรค

๔.๑ งบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพ ยังมีเหลือถึงจำนวนมากถึง ๑,๗๖๕,๕๖๐.๑๗ บาท ยังไม่สามารถนำไปใช้บริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงทุกกลุ่มวัย

๔.๒ คณะกรรมการกองทุนและอนุกรรมการกองทุนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการกองทุนในการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพ

๔.๓ ยกระดับการทำงานบริการกองทุนให้มีประสิทธิภาพ

๔.๔ ประชาชนยังไม่เข้าถึงการบริการของกองทุน โดยเฉพาะพื้นที่ แม้แต่ผู้นำบางคนยังไม่ทราบว่า มีกองทุนนี้อยู่ในตำบลนาไม้ไผ่

๔.๕ ขาดการประชาสัมพันธ์กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่ทำให้ไม่มีผู้เขียนโครงการมา เสนอของบประมาณ

๔.๖ ประชาชนยังเขียนโครงการของบประมาณกองทุนไปใช้ไม่รู้ทิศทาง การเขียนต้องทำอย่างไร

๔.๗ ผู้เสนอโครงการรู้สึกว่าการนำเสนอโครงการเป็นการจับผิด เนื่องจากการขอโครงการผ่านการ พิจารณาหลายขั้นตอน ยุ่งยาก กลัวถูกตัดงบประมาณ

๔.๘ คณะกรรมการกองทุนยังเกิดความขัดแย้งกันเองในขณะประชุม ทำให้การประชุมแต่ละครั้งไม่มี ความชัดเจนในรูปขององค์ความรู้ของคณะกรรมการทำให้งบประมาณไม่สามารถอนุมัติได้ในบางโครงการ เพราะว่าคณะกรรมการกลัวว่าหากทำการอนุมัติไปแล้วจะต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินคืนกองทุน

๔.๙ คณะกรรมการกองทุนสวมหลายหมวกทำให้การนัดประชุมแต่ละครั้งคณะกรรมการมาไม่ครบ องค์ประชุม ทำให้ยกเลิกองค์ประชุมไปหลายครั้ง

๕. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ จาก การถอดบทเรียนสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลนาไม้ไผ่ ดังนี้

๕.๑ การประชาสัมพันธ์กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ไม่ครอบคลุม พื้นที่พบว่ากลุ่มที่ทราบว่า มีกองทุนยังค่อนข้างจำกัดอยู่ในกลุ่มหน่วยบริการสาธารณสุข อสม. แกนนำชุมชน โรงเรียน ครูและชมรมที่เคยขอสนับสนุนโครงการจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ การให้คณะกรรมการ กองทุนเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ร่วมกับ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล นาไม้ไผ่ โดยเน้นหนักเรื่องวัตถุประสงค์ของกองทุน ขั้นตอนการเสนอโครงการ ประโยชน์ของกองทุนให้กับ ทุกกลุ่มวัยได้รับทราบจัดทำ Line ของกองทุน

๕.๒ ควรมีการกำหนดคณะกรรมการกองทุนไม่ควรสวมหมวกหลายใบ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน ในพื้นที่ได้เข้ามามีบทบาทเป็นคณะกรรมการกองทุนให้ได้เรียนรู้ มีส่วนร่วมการบริหารกองทุน

๕.๓ การให้มีค่าใช้จ่ายเงินกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่านี้ เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน

๕.๔ ควรจัดประชุมอบรมเพิ่มศักยภาพให้กับคณะกรรมการกองทุนได้รับทราบบทบาทหน้าที่ในการเป็นคณะกรรมการและอนุกรรมการของกองทุน

๕.๕ ควรมีผู้แนะนำในการเขียนโครงการให้กับพี่น้องประชาชนที่สนใจ อยากนำเงินของกองทุนไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในพื้นที่ เช่น ผู้นำ อสม., กลุ่มองค์กรที่ดูแลด้านสุขภาพ เช่น ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้รับผิดชอบงานด้านเอดส์ ด้านเยาวชน ได้มีโอกาสยื่นขอโครงการภาคประชาชนเพิ่มมากขึ้น

๕.๖ ให้อนุกรรมการประเมินผล รายงานผลการติดตามผล ตรวจสอบว่าโครงการต่างๆ สามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพได้อย่างแท้จริง ตลอดจนปัญหาอุปสรรค เสนอต่อคณะอนุกรรมการด้านแผนงาน กลั่นกรอง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาโครงการประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้นเพียงใดควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

๕.๗ ควรมีการถอดบทเรียนกองทุนปีละ ๑ ครั้ง

๕.๘ ควรปรับปรุงแบบฟอร์มการเขียนโครงการให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ง่ายขึ้น

๕.๙ ควรให้เด็กเยาวชนได้มีใจในการเขียนข้อเสนอโครงการในพื้นที่เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ในชุมชน

ข้อเสนอต่อกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

๑. ระเบียบการเบิกจ่ายเงินกองทุนไม่ครอบคลุม ไม่มีความชัดเจนจะทำอะไรต้องมีการหารือเพิ่มเติม ยังเป็นระเบียบที่เปิดกว้างทำให้ต้องมีการหารือ ซึ่งต้องใช้เวลารอหนังสือก่อนถึงจะดำเนินการได้

๒. การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานแต่ละพื้นที่เพิ่มเติม